

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אלון שוסטר

5122/25/פ

הצעת חוק חידוש ופיתוח חבל התקומה (תיקוני חקיקה) (הוראת שעה), התשפ"ה–2024

1. תיקון חוק לעידוד השקעות הון – הוראת שעה
- בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה ועד ליום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028), יקראו את חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט–1959¹, כך שבסעיף 40ג, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :
- "(ג) השרים רשאים לקבוע בתוספת את שיעור מענק השקעה לזכאי שהוא מפעל חדש שהוקם בחבל התקומה, כמשמעותו בחוק חידוש ופיתוח חבל התקומה, התשפ"ד–2024, או מפעל שהעתיק את פעילותו לחבל התקומה, לרבות מפעל שהרחיב את פעילותו לחבל התקומה."
2. תיקון חוק הכניסה לישראל – הוראת שעה
- בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה ועד ליום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028), יקראו את חוק הכניסה לישראל, התשי"ב–1952², כך שבסעיף 3א, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :
- "(א) לעניין הארכה של רישיון לישיבת ביקור לפי סעיף קטן (א) שניתן לעובד זר שמועסק בחקלאות בשטחים חקלאיים בחבל התקומה, ותקופת שהייתו מסתיימת עד _____ בדצמבר 2025, רשאי שר הפנים, על אף האמור בסעיף קטן (א), להאריך את רישיונו לישיבת ביקור ובלבד שיתקיימו כל אלה :
- (1) כל תקופות רישיונו לישיבת ביקור ובכלל כך תקופות הארכה, לא תעלה על 7 שנים ;
- (2) מועד יציאתו מהארץ יהיה לא מאוחר מיום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028)."
3. תיקון חוק הספורט – הוראת שעה
- בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה ועד ליום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028), יקראו את חוק הספורט, התשמ"ח–1988³, כך שבסעיף 17ד, אחרי סעיף קטן (ח) יבוא :

¹ ס"ח התשי"ט עמ' 234.

² ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

³ ס"ח תשמ"ח עמ' 122.

"(ט) תוכנית המתקנים הלאומית לא תחול על אזור חבל התקומה"⁴, ושרים יקבעו תוכנית ייעודית לחבל זה."

תיקון חוק שירותי 4. הסעד – הוראת שעה
בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה ועד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028), ייקראו את חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958⁵, כך שבסעיף 1, בהגדרה "נזקק", אחרי "הכל לפי מבחנים שנקבעו בתקנות" יבוא "אדם שהתגורר בחבל התקומה, כמשמעותו בחוק חידוש ופיתוח חבל התקומה (תיקוני חקיקה) (הוראת שעה), התשפ"ה-2024, ביום כ"א בתשרי התשפ"ד (6 באוקטובר 2023)".

5. הוראות מעבר (א) החל מוסד תכנון לדון בתוכנית לפני תחילתו של חוק זה, ובטרם השלים את הדיון בה עברה הסמכות לגבי אותה תוכנית לפי הוראות חוק זה, למוסד תכנון אחר, יעביר מוסד התכנון את הדיון למוסד התכנון האחר, ואולם אם הופקדה התוכנית לפני שעברה הסמכות למוסד התכנון האחר, תהיה נתונה לו הסמכות להמשיך ולדון בתוכנית.

(ב) החליט מוסד תכנון להפקיד תוכנית לפי הוראות חוק זה, בתוך תקופת הוראת השעה, תמשיך ותהיה נתונה לו הסמכות לדון באותה תוכנית, לאשרה או לדחות גם לאחר תום תקופת הוראת השעה.

(ג) הוגשה בקשה להיתר, לפי הוראות חוק זה, בתוך תקופת הוראת השעה, ימשיכו לחול הוראות חוק זה לגבי אותה בקשה להיתר, גם לאחר תום תקופת הוראת השעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

למול מתקפת הטרור הרצחנית שאירעה בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), ניצבת אמירה ברורה בדבר החשיבות המכרעת והאינטרס הלאומי שרואה המדינה – הן באמצעות מנהלת תקומה והן באמצעות משרדי הממשלה בתחומי פעילותם – בשיקום, חידוש ופיתוח חבל התקומה באופן מואץ ומתן מענה לתושביו.

רווחה: לסעיף 1 בחוק – תכליתם של שירותי הרווחה התומכים בפרט במשפחה ובקהילה היא לתת מענה שעיקרו טיפול בבעיות אישיות וחברתיות לצד פיתוח חוסן חברתי ועוצמה אישית ומשפחתית להתמודדות עם אתגרים מתחומי חיים מגוונים מגיל הילדות ועד גיל הזקנה.

האנשים והקהילות ברשויות חבל התקומה נפגעו ממתקפת הטרור הרצחנית באופן המחייב מתן מענה בממדים שונים הנוגעים לטיפול בטראומה האישית והקולקטיבית, התמודדות עם שכול, חיזוק החוסן הכלכלי והחברתי, היכולת למצות זכויות ודאגה לשלומות הפרט והמשפחה. בנוסף יש לוודא כי הרשויות בחבל יוכלו להמשיך ולספק שירותים באמצעות עובדות ועובדים סוציאליים וכן על סמך תקציב ראוי המאפשר אספקת שירותים תקינה תוך בחינת צרכי ההווה וגם צרכי העתיד. היכולת להניע מהלך שיקום פיזי, כלכלי וחברתי תלויה ביסודות של הפרטים, המשפחות והקהילות להתמודד ולהתחזק כחלק מתהליך של תיקון וצמיחה. משרד הרווחה והביטחון החברתי והמחלקות לשירותים חברתיים הפועלות מטעמו בשותפות עם הרשויות ערוכים לתמוך בתהליך הקימום של הנגב המערבי ולהפכו לחבל הארץ

⁴ תזכיר חוק שיקום ופיתוח חבל התקומה.

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 103.

שיהווה דוגמא ומופת לחברה חסונה, ובריאה שתמשוך אליה משפחות מכל רחבי הארץ ומכל גוויי החברה הישראלית. בהמשך לכך מוצע לקבוע כי אדם שהיה תושב חבל התקומה במועד מתקפת הטרור הרצחנית בשביעי באוקטובר 2023, יחשב כמי ששייך לקטגוריה של אנשים שזכאים לטיפול סוציאלי מכוח חוק שירותי הסעד התשי"ח 1958, וזאת לאחר הערכת צרכיו של האדם על ידי מנהל המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית בה מתגורר, או מי מטעמו ובהתאם לתוכנית ההתערבות שנקבעה לגביו. הסדר מוצע זה יאפשר מחד הנגשה של שירותי הרווחה לציבור הרחב שנפגע ומאידך יאפשר למנהלי המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות גמישות בהתאמת המענים לצרכיהם ומאפייניהם של אותו ציבור. יובהר כי אין בהרחבת ההגדרה "נוזק" לכל אדם שהתגורר בחבל התקומה כמשמעותו בחוק כדי לשנות את ההסדרים הקיימים הקבועים בתקנון העבודה הסוציאלית (תע"ס) בהיבט השתתפות עצמית, וכללי ההתחשבות הנהוגים בין משרד הרווחה לרשויות המקומיות. מוצע לקבוע הוראה זו כהוראת שעה עד ליום 31.12.2028.

כלכלה ועסקים, לסעיף 2 – לפי סעיף 40ג(ג) לחוק עידוד השקעות, ניתן מענק השקעה מוגדל למפעלים בחבל התקומה, ב- "שדרות וביישובי עוטף עזה, שהם היישובים במועצות האזוריות שער הנגב, חוף אשקלון, שדות נגב ואשכול, אשר בתיהם, כולם או חלקם, שוכנים עד 7 ק"מ מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה וכן אזור תעשייה מרחבי שמבניו, כולם או חלקם, שוכנים עד 7 ק"מ מהגדר האמורה". במטרה לאפשר הגדלה נוספת במענקי ההשקעה לצורך שיקום מהיר של החבל, מוצע להסמיך בהוראת שעה את שר הכלכלה לקבוע שיעורי השתתפות גבוהים יותר למפעלים קיימים, או למפעלים חדשים שהוקמו או שהעתיקו את פעילותם לחבל התקומה. מוצע לקבוע הוראה זו כהוראת שעה עד ליום 31.12.2028.

חקלאות, לסעיף 3 – אמצעי נוסף לעידוד העיסוק בחקלאות והקלה על מעסיקים של עובדים זרים בתחום החקלאות בחבל, היא הארכת רישיון לישיבת ביקור לעובדים זרים המועסקים בחבל התקומה. בסעיף זה מוצע לתקן את חוק הכניסה לישראל באופן שיקנה לשר הפנים סמכות להאריך את רישיון ישיבת הביקור של עובד זר המועסק בשטחים חקלאיים בשטח התקומה למטרה האמורה. מוצע לקבוע הוראה זו כהוראת שעה עד ליום 31.12.2028.

תרבות וספורט, סעיף 4 – חיזוק התרבות והספורט שמהווים מרכיב חיוני ברווחה הנפשית, יאפשר חיזוק החוסן הנפשי לקהילת העוטף ויהווה כלי מרכזי בהתמודדות עם האסון שהכה תושבי העוטף. חוק הספורט, תמשי"ח-1988, קובע בסעיף 17 כי שר האוצר ושר התרבות והספורט, לאחר התייעצות עם השרים הממונים על משרדי הממשלה המקצים משאבים להקמה ושדרוג מתקני ספורט יקבעו תוכנית מתקנים לאומית ויפרסמו אותה ברשומות. תוכנית המתקנים, שכאמור מקורה בחוק הספורט, היא תוכנית ארוכת טווח, הקובעת סדרי פעולה ברורים בהיבטים רבים, כמו למשל: סוגי המתקנים הנדרשים, התשתיות הדורשות פיתוח, צורכי הפיתוח של הספורט בישראל, סוגי הגופים הזכאים להקצאת הכספים, לוחות הזמנים לביצוע ההקמה או השדרוג. כדי להביא לשיקום מואץ של חבל התקומה, מוצע לקבוע כי השרים ייקבעו תוכנית עבודה ייעודית ומותאמת לעוטף בכל הנוגע להקמת מתקנים, שיפוצם ושדרוגם. בשל החשיבות בחיזוק התרבות והספורט כחלק משיקום וחיזוק החוסן הנפשי כאמור, מוצע כי התוכנית הייעודית המוצעת תשמש לא רק ליישובי העוטף עצמם, אלא גם למתחמים הזמניים בהם שוהים המפונים עד לשובם ליישובים. זאת, במטרה לבחון אפשרות להקים מתקני ספורט זמניים ויבילים גם ביישובים הארעיים. מוצע לקבוע הוראה זו כהוראת שעה עד ליום 31.12.2028.

תכנון ובנייה, סעיף 5-6 – בסעיף זה מוצע לקבוע מספר כללים בנוגע להליכי רישוי שבסמכות הוועדה או רשות הרישוי האזורית. מוצע לקבוע כי על אף האמור בסעיף 145א ובתקנות שנקבעו לפיו, לא תידרש הסכמת רשות מקרקעי ישראל, לגבי בקשה להיתר שהוגשה לוועדה או לרשות הרישוי האזורית, לפי העניין.

כמו כן מוצע לקבוע, כי לעניין בקשה להיתר שבסמכות הוועדה או רשות הרישוי האזורית לפי סימן זה, יהיו נתונות לרשות הרישוי האזורית, כל הסמכויות הנתונות לרשות הרישוי המקומית לפי פרקים ה'-ה, ובכלל זה הסמכות לשלוח למבקש ההיתר את פירוט החיובים כמשמעותם בסעיף 145(ד)(1) ולגבותם. לעניין הסכומים שנגבו, מוצע לקבוע כי הם יועברו במלואם למי שנקבע לפי כל דין, למעט לעניין האגרה למתן ההיתר שנקבעה לפי סעיף 17(265), שתישאר בידי הוועדה (שכן אגרה זו משולמת בעיקרה בעבור הטיפול בבקשה להיתר). לעניין סכומי היטל השבחה, מוצע לקבוע כי סכומים אלה יועברו לרשות המקומית שבתחומה המקרקעין שבשלם נגבה ההיטל (יובהר כי ככל ומדובר בשטח

שאינו בתחום רשות מקומית, יישארו סכומים אלה בקופת הוועדה).

בנוסף מוצע לקבוע כי גורם מאשר או גורם נוסף, ישיב לפנייה שהגיש מבקש ההיתר או מי מטעמו לקבלת מידע, לאישורו, או להתייעצות או לתיאום עמו, בתוך 30 ימים מיום הפנייה אליו. ואם לא השיב הגורם המאשר או הגורם הנוסף, לפי העניין, עד תום התקופה האמורה, יראו בתום התקופה, כאילו נתן את הסכמתו לביצוע הבקשה להיתר, ואם הבקשה היא לקבלת מידע – כאילו אין בידו מידע שיש בו כדי להשפיע על הבקשה להיתר. מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע הוראות בתקנות בעניינים אלה.

תחילה, תחולה והוראות מעבר

מוצע לקבוע כי אם החל מוסד תכנון לדון בתוכנית ולפני שהשלים את הדיון באותה תוכנית, עברה הסמכות לגבי אותה תוכנית לפי הוראות חוק מוצע זה, למוסד תכנון אחר, יעביר מוסד התכנון את הדיון למוסד התכנון האחר. אבל אם הופקדה התוכנית לפני שעברה הסמכות למוסד התכנון האחר, למוסד התכנון אשר החליט על הפקדת התוכנית תהיה נתונה הסמכות להמשיך ולדון באותה תוכנית. בנוסף, ובשל כך שמדובר בהוראת שעה למשך חמש שנים, מוצע לקבוע כי אם החליט מוסד תכנון להפקיד תוכנית לפי הוראות הצעת חוק זו, בתוך תקופת הוראת השעה, תמשיך להיות לו הסמכות לדון באותה תוכנית, לאשרה או לדחותה גם לאחר תום תקופת הוראת השעה. כך גם אם הוגשה בקשה להיתר לפי הוראות הצעת חוק זו, בתוך תקופת הוראת השעה, ימשיכו לחול הוראות הצעת חוק זו לגבי אותה בקשה להיתר, גם לאחר תום תקופת הוראת השעה.

הפרקים המובאים בחוק זה זהים לפרקים כפי שהם מופיעים בתזכיר חוק חידוש ופיתוח חבל התקומה, התשפ"ד–2024, שהוצע על ידי הממשלה ביום 9 באפריל 2024.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בכסלו התשפ"ה (02.12.2024)